

PATENTNI SPIS BR. 5352

Josef Toth, avijatičar, Budimpešta.

Postupak i masa za izradu tankih slojeva sa sjajnom emajliranom površinom na predmetima za upotrebu, opladne ploče i tome sl. bez naknadne obrade sloja mase.

Dopunski patent uz osnovni patent broj 3019.

Prijava od 13. januara 1927.

Važi od 1. juna 1927.

Traženo pravo prvenstva od 14. januara 1926. (Ugarska).

Najduže vreme trajanja do 30. aprila 1939.

Dopunskim pronalaskom rešava se zadatak iz glavnog patenta br. 3019 na ime, da se razni predmeti za upotrebu i uređaje kao brojevi, slova, okviri, opladne ploče i tome slično prevlače gustom, stvrdnjavajućom se masom, da se potpuno izbegne naknadna zamećna i skupa obrada stvrdnute mase na pr. pomoću šljafovanja (struganja) poliranja i tome slično u cilju dobijanja sjajne, emaljne površine.

Dok je u glavnom patentu između ostalog data kao prevlačna, stvrdnjavajuća masa mramorni cement, to, poboljšanje po ovom pronalasku omogućava, na osnovu navedenih opita i time dobivenih iskustava, jednu specialnu masu, koja se lako pravi na hladno i pri tome ostaje postojana na vremenu, u boji i sjaju.

Ova se masa po pronalasku pravi ovako: Poznato je da smeša iz magnezium-hloridnog rastvora sa pečenom magnezijom daje masu u vidu veštačkog kamena, takozvan „Sorelov cement“, koji se dobro glača i time omogućava izradu polirane površine. Zatim je poznato da sa rastvorom magnezium-hlorida od 33—34°Bé postaje masa, koja bez obzira na vlagu radnog prostora i bez naknadnog poliranja ima uvek sjaj u vidu emalja. Upotreba gornjeg rastvora jačine od 33—34°Bé ima pak mnogo škodljivih

pojava. U masi ostaje posle stvrdnjavanja mnogo slobodnog magnezium-hlorida, koji se rashladi dejstvom vlage iz vazduha, čime se nište boje u masi i kvari sjaj površine. Ako se masa pravi sa smanjenim procentom magnezium-hlorida, onda je njena otporna sila protiv vlage bolja, ali sjaj znatno manji, i uz to masa često puca.

Ove se nezgode po pronalasku uklanjaju time, što se pore u masi zatvaraju i to time, što se rastvoru magnezium-hlorida dodaju 5—10% acelona i ova smeša izmeša sa pečenom magnezijom, koja se prethodno meša sa 10% dekstrina. Dekstrin se može u vidu praška ili u tečnom stanju dodavati rastvoru magnezium-hlorida. Upotrebom ove primese omogućeno je, da se mesto rastvora ovog magnezium-hlorida od 33—34°Bé upotrebi rastvor jačine od 25—26°Bé, a da se sjaj ne pokvari, niti masa puca.

Ako se ovako načinjena masa treba da boji na poznati način, onda se istoj dodaje 6—10% portland-cementa, da bi se osigurala postojanost i jačina boje. Zatvaranje pora i time poslojanost na vremenu pojačava se još i time, što se u spoljni sloj stvrdnute mase unosi smeša iz natriumove celuloze i metil-etra.

Ako se na gore opisani način poboljšana tečna masa iz Sorelovog cementa, nanese

na predmet ili površinu i t. d., bilo potapanjem ili mazanjem ili mašinskim špricanjem i spoljni stvrdnuti sloj obradi, onda postaje prevlaka u vidu veštačkog kamena, čija je površina otporna protiv vlage, vode i razblažene kiseline i svoj emaljni sjaj stalno zadržava.

U mnogim slučajevima nužno je, da gotovi predmeti imaju oštre konture (na pr. kaljevi), a da površina predmeta bude potpuno ravna, da najzad u različitom tonu izrađeni ukrasi, slova, brojevi, natpisi i tome slično leže u istoj ravni sa površinom.

Ovo se po pronalasku, postiže time, što se iz gornje, još žitke ili guste mase pravi sloj na ravnoj podlozi, na pr. staklenoj ploči, i na taj sloj stavlja nosilac materijala, na pr. drvena ploča, karton, žičano tkivo, ploča od veštačkog kamena, ili tome slično, čime se bez naknadne obrade dobija spoljna površina, čije se oštre konture obezbeđuju pri izradi odgovarajućim zidovima.

Ako treba da se, na ovaj način na dobivene glatke površine izrade ukrasi, slova, brojevi ili tome slično, koji leže u istoj ravni sa tom površinom, onda se to može izvesti na dva načina.

Jedan oblik izvođenja sastoji se u tome, što se pomenuli predmeti stave na ravnu podlogu, preko koje se nanosi tečna masa, u koju se stave predmeti i drže uz istu bez sredstva za lepljenje.

Po drugom obliku izvođenja, predmeti stavljeni na podlogu upotrebljavaju se zato da isti po stvrdnjavanju mase ostavljaju šupljine sa oštrim konturama u istoj, koje se šupljine potom pune masom druge boje. Da bi se sprečilo lepljenje predmeta sa prevlakom, površina istih se pre nanošenja premazuje kakvim podesnim materijalom.

Za bliže objašnjenje opisanog postupka služi priložen nacrt, koji pokazuje jedan oblik izvođenja sprave za ostvarenje postupka. Ovde je za izradu sloja služeća podloga na pr. staklena ploča obeležena sa 1, predmet, koji se stavlja na ovaj, sa 2, masa sa 3, nosač materijala sa 4 i zidovi mase sa 5,5. Bočni zidovi 6 ploče 1 načinjeni su koso, da bi se izvelo dejstvo klina između predmeta i mase 3.

Napominjemo još, da se postupak može izvoditi tako, ako je nosač za materijal ploča od veštačkog kamena, što se ovde ne stavlja kao čvrst predmet na masu, već u gusto-tečnom stanju, usled čega je izrada jeftina i prostija. U ovom se slučaju površina još ne stvrdnute mase veštačkog ka-

mena prska krupno-zrnastim kamenim šljunkom ili tome slično, koji upada u masu i time se dobija odlična strana za utvrđivanje golove pluća.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za izradu tankih slojeva sa srednjom emaljnom površinom na predmetima za upotrebu i uređaje, oplatnim pločama i tome slično, po patentu br. 3019, naznačen time, što se prvo iz tečne ili gusto-tečne, potom stvrdnjavajuće prevlačne mase pravi na ovoj površini, na pr. staklenoj ploči, jedan sloj, pa potom na ovaj stavlja nosač za materijal, koji se vezuje sa masom, na pr. drvena ploča, karton, metal, izbušeni lim, žičano tkivo, materija od veštačkog kamena, ploča i tome slično, tako da se dobija bez naknadne obrade potpuno glatka emaljna površina.

2. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se po glatkoj površini pre obrazovanja sloja koji služi kao prevlaka, čvrsti predmeti, kao ukrasi, slova, brojevi, natpisi i tome slično, i ovi u masi učvrste, tako da se drže u istoj bez naročitih sredstva za lepljenje.

3. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se na glatke površine pre obrazovanja sloja, koji služi kao prevlaka, stave kruti predmeti i ovi po stvrdnjavanju sloja iz istog uklanjaju i na ovaj način stvorene šupljine pune tečnom masom, koja se u boji razlikuje od prve prevlake.

4. Postupak po zahtevu 1—3, naznačen time, što se na još nestvrdnuti sloj materijala, koji se nalazi na glatkoj površini, nanosi poznata masa u gusto-tečnom stanju, za veštački kamen, koji se sa slojem vezuje i obrazuje nosač za materijal.

5. Postupak po zahtevu 1 i 4, naznačen time, što se naličje još ne stvrdnule mase za veštački kamen posipa sa krupno-zrnastim šljunkom ili tome slično, da bi se dobilo grubo naličje za utvrđivanje.

6. Masa za izvođenje postupka po zahtevu 1—5, naznačena time, što se sastoji iz smeše pečene magnezije i rastvora magnezijum-hlorida, koja je dobro izmešana sa oko 5—10% acetona i oko 10% dekstrina.

7. Postupak po zahtevu 1—5 naznačen time, što se u spoljni sloj stvrdnule prevlake (po zahtevu 6) unosi smeša iz natrijumove celuloze i metil-etra, da bi se potpuno zatvorile pore u masi.

8. Masa po zahtevu 6, naznačen time, što se isloj sa doličnom bojom dodaju 6—10% portland cementa.

